

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

1. 1857 च्या उठावाचे तात्कालिक कारण होते
- (1) गाईची व डुकराची चरबी लवलेल्या काडतुसांच्या उपयोग
 - (2) अनेक संस्थाने खालसा करणे
 - (3) ख्रिश्चन धर्मप्रसार करणे
 - (4) पदव्या, वतने आणि पेन्शन्स रद्द करणे

The immediate cause of the Revolt of 1857 was .

- (1) Use of cartridges greased with cow fat and pig fat
- (2) Annexation of several states
- (3) The spread of Christianity
- (4) Abolition of titles, vatans and pensions

2. पुढीलपैकी कोणाच्या प्रेरणेने भारतीय राष्ट्रीय काँग्रेसची स्थापना झाली ?

(1) दादाभाई नौरोजी	(2) व्योमेशचंद्र बॅनर्जी
(3) सर ए.ओ. ह्यूम	(4) लोकमान्य टिळक

Who, from the following, was inspired to found the Indian National Congress ?

(1) Dadabhai Naoroji	(2) Vyomeshchandra Banerjee
(3) Sir A.O. Hume	(4) Lokmanya Tilak

3. पुणे येथे “आर्य महिला समाजाची” स्थापना कोणी केली ?

(1) सावित्रीबाई फुले	(2) पंडिता रमाबाई
(3) इरावती कर्वे	(4) अनुताई वाघ

Who founded “Arya Mahila Samaj” in Pune ?

(1) Savitribai Phule	(2) Pandita Ramabai
(3) Iravati Karve	(4) Anutai Wagh

4. कोणाच्या प्रेरणेने 1947 मध्ये “इंडियन नॅशनल ट्रेड युनियन काँग्रेस” स्थापन करण्यात आली ?

(1) पंडित नेहरू	(2) डॉ. राजेंद्र प्रसाद
(3) सरदार पटेल	(4) गुलझारीलाल नंदा

Who was the source of inspiration to found the “Indian National Trade Union Congress” in 1947 ?

(1) Pandit Nehru	(2) Dr. Rajendra Prasad
(3) Sardar Patel	(4) Gulzarilal Nanda

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

5. “विद्यापीठ अनुदान आयोगाची” स्थापना कोणत्या वर्षी झाली ?

- (1) 1957 (2) 1958 (3) 1956 (4) 1959

In which year was the “University Grants Commission” established ?

- (1) 1957 (2) 1958 (3) 1956 (4) 1959

6. “सोसायटी फॉर दी प्रोटेक्शन ऑफ हिन्दू लिजन” ही संस्था कोणी स्थापन केली ?

- (1) वि.दा. सावरकर आणि अनंत कान्हेरे
 (2) वासुदेव चाफेकर आणि दामोदर चाफेकर
 (3) अनंत कान्हेरे आणि बाळकृष्ण चाफेकर
 (4) दामोदर चाफेकर आणि बाळकृष्ण चाफेकर

Who established the “Society for the Protection of Hindu Legion” ?

- (1) V.D. Savarkar and Anant Kanhere
 (2) Vasudeo Chafekar and Damodar Chafekar
 (3) Anant Kanhere and Balkrishna Chafekar
 (4) Damodar Chafekar and Balkrishna Chafekar

7. “सुधारक” हे वृत्तपत्र कोणी सुरू केले ?

- (1) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर (2) गोपाळ गणेश आगरकर
 (3) लोकमान्य टिळक (4) विष्णुशास्त्री चिपळूणकर

Who started the newspaper “Sudharak” ?

- (1) Dr. Babasaheb Ambedkar (2) Gopal Ganesh Agarkar
 (3) Lokmanya Tilak (4) Vishnushastri Chiplunkar

8. “मानव धर्म सभा” या संस्थेची स्थापना कोणी केली ?

- (1) महात्मा ज्योतीबा फुले (2) गणेश वासुदेव जोशी
 (3) बाबा पदमनजी (4) दादोबा पांडुरंग तर्खडकर

“Manav Dharma Sabha” institution was established by

- (1) Mahatma Jyotiba Phule (2) Ganesh Vasudeo Joshi
 (3) Baba Padmanji (4) Dadoba Pandurang Tarkhadkar

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

9. सन 1927 चा वर्षी महाड येथील चवदार तळ्यावर कोणी सत्याग्रह केला ?

(1) महात्मा गांधी	(2) व्ही.आर. शिंदे
(3) व्ही.डी. सावरकर	(4) डॉ. बी.आर. आंबेडकर

Who launched Satyagraha of the 'Cavdar Tale' at Mahad in 1927 ?

(1) Mahatma Gandhi	(2) V.R. Shinde
(3) V.D. Savarkar	(4) Dr. B.R. Ambedkar

10. "समाज स्वास्थ्य" हे मासिक कोणी सुरू केले ?

(1) र.धों. कर्वे	(2) महात्मा फुले
(3) छ. शाहू महाराज	(4) धोंडो केशव कर्वे

Who started the periodical "Samaj Swasthya" ?

(1) R.D. Karve	(2) Mahatma Phule
(3) Chha. Shahu Maharaj	(4) Dhondo Keshav Karve

11. 'डिप्रेसड क्लासेस मिशनची' स्थापना _____ यांनी केली.

(1) विठ्ठल रामजी शिंदे	(2) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर
(3) महर्षी धोंडो केशव कर्वे	(4) महात्मा ज्योतिबा फुले

'Depressed Classes Mission' was founded by _____ .

(1) Vitthal Ramaji Shinde	(2) Dr. Babasaheb Ambedkar
(3) Maharshi Dhondo Keshav Karve	(4) Mahatma Jyotiba Phule

12. महात्मा फुले यांनी हंटर कमिशनला _____ साठी शासनाने अग्रक्रम देण्याबाबत प्रस्ताव मांडला होता.

(1) उच्च शिक्षण
(2) मोफत आणि सक्तीचे प्राथमिक शिक्षण
(3) प्रौढ शिक्षण
(4) स्त्री शिक्षण

Mahatma Phule recommended to the Hunter Commission that State should give the priority to _____ .

(1) Higher Education
(2) Free and Compulsory Primary Education
(3) Adult Education
(4) Female Education

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

13. क्षेत्रफळाच्या दृष्टीने भारताचा जगात _____ क्रमांक लागतो.

- (1) पाचवा (2) सहावा (3) सातवा (4) आठवा

India has _____ rank in the world as per the area.

- (1) Fifth (2) Sixth (3) Seventh (4) Eighth

14. पर्वतीय मृदेस _____ मृदा म्हणून ओळखला जाते.

- (1) काळी कापसाची (2) अपरिपक्व
(3) पीट (4) अल्कली

Mountain soil is known as _____ .

- (1) Black cotton soil (2) Unmatured soil
(3) Peat soil (4) Alkali soil

15. महाराष्ट्रात क्षेत्रफळाने सर्वात मोठा जिल्हा _____ आहे.

- (1) पुणे (2) अहमदनगर (3) नागपूर (4) यवतमाळ

_____ district of Maharashtra is largest according to the area.

- (1) Pune (2) Ahmednagar (3) Nagpur (4) Yavatmal

16. मेळघाटचा 'व्याघ्र प्रकल्प' _____ जिल्ह्यात वसलेला आहे.

- (1) गडचिरोली (2) भंडारा (3) अमरावती (4) यवतमाळ

'Project Tiger' at Melghat is located in _____ district.

- (1) Gadchiroli (2) Bhandara (3) Amravati (4) Yavatmal

17. कोणते लाकूड प्रामुख्याने फर्निचर साठी वापरले जाते ?

- (1) चंदन (2) साग (3) वड (4) आंबा

Which wood is mostly utilized for furniture ?

- (1) Sandal (2) Teak (3) Banyan (4) Mango

18. _____ या ठिकाणी कोयना नदी कृष्णा नदीस येऊन मिळते.

- (1) सातारा (2) कोल्हापूर
(3) कराड (4) महाबळेश्वर

The river Koyna joins the river Krishna at _____ .

- (1) Satara (2) Kolhapur
(3) Karad (4) Mahabaleshwar

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

19. खालीलपैकी कोणती व्यक्ती भारतीय संविधान मसुदा समितीची सदस्य **नव्हती** ?

- (1) डॉ. के.एम. मुन्शी (2) पंडित जवाहरलाल नेहरू
(3) एन. गोपालस्वामी अय्यंगार (4) श्री डी.पी. खैतान

Which among the following persons was **not** a member of the Drafting Committee of the Indian Constitution ?

- (1) Dr. K.M. Munshi (2) Pandit Jawaharlal Nehru
(3) N. Gopaldaswami Ayyangar (4) Mr. D.P. Khaitan

20. भारताचे संविधान तयार करणारी संविधान सभा _____ निर्माण झाली.

- (1) 1946 च्या कॅबिनेट मिशन योजनेन्वये
(2) 1947 च्या भारतीय स्वातंत्र्याच्या कायद्यान्वये
(3) हंगामी सरकारच्या ठरावान्वये
(4) भारताच्या राष्ट्रीय काँग्रेस द्वारा

The Constitution of India was enacted by a Constituent Assembly set up _____.

- (1) under the Cabinet Mission Plan, 1946
(2) under the Indian Independence Act, 1947
(3) under the resolution of the Provisional Government
(4) by the Indian National Congress

21. मुंबई उच्च न्यायालयाची न्यायिक खंडपीठे कुठे आहेत ?

- (1) बीड, कोल्हापूर व अकोला (2) पुणे, नाशिक व अमरावती
(3) नागपूर, औरंगाबाद व पणजी (4) नांदेड, धुळे व चंद्रपूर

Where are the Judicial benches of Mumbai High Court situated ?

- (1) Beed, Kolhapur and Akola (2) Pune, Nashik and Amaravati
(3) Nagpur, Aurangabad and Panaji (4) Nanded, Dhule and Chandrapur

22. महाराष्ट्राच्या विधान परिषदेची सदस्य संख्या (strength) किती आहे ?

- (1) 72 (2) 36 (3) 90 (4) 78

How much is the strength of the Legislative Council of Maharashtra ?

- (1) 72 (2) 36 (3) 90 (4) 78

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

23. खालील बाबींचा विचार करा :

- I. भारतीय राज्यघटनेनुसार भारताच्या राष्ट्रपतींना मंत्रीमंडळाच्या सल्ल्यानुसारच कारभार करावा लागतो.
 II. राष्ट्रपती त्या सल्ल्याचा पुनर्विचार करण्यासाठी पुन्हा मंत्रीमंडळाकडे पाठवू शकतात परंतु पुनर्विचारानंतर मंत्रीमंडळाने दिलेला सल्ला राष्ट्रपतीवर बंधनकारक नाही.

- (1) I व II दोनही बरोबर आहे (2) I बरोबर व II चूक आहे
 (3) II बरोबर व I चूक आहे (4) I व II दोनही चूक आहे

Consider the following :

- I. The President according to Indian Constitution shall act in accordance with the advice given by the Council of Ministers.
 II. The President may require the Council of Ministers to reconsider such advice, but that advice is not binding on the President.

- (1) I and II both are correct (2) I is correct and II is incorrect
 (3) II is correct and I is incorrect (4) I and II both are incorrect

24. महाराष्ट्राच्या विधानपरिषदेत सध्या किती सभासद आहेत ?

- (1) 19 (2) 48
 (3) 78 (4) यापैकी कोणतेही नाही

How many members are there in Maharashtra Vidhan Parishad at present ?

- (1) 19 (2) 48
 (3) 78 (4) None of these

25. पंचायत समितीचा प्रशासकीय प्रमुख व सचिव म्हणून कोण कार्य करतो ?

- (1) विस्तार अधिकारी (2) ग्रामसेवक
 (3) सभापती (4) गट विकास अधिकारी

Who works as a Chief Administrative Officer and Secretary of the Panchayat Samiti ?

- (1) Extension Officer (2) Gramsevak
 (3) Sabhapati (4) Block Development Officer

26. महाराष्ट्रातील महानगरपालिकेच्या महापौरांचा कालावधी खालीलपैकी कोणता ?

- (1) एक वर्ष (2) अडीच वर्ष (3) पाच वर्ष (4) साडेतीन वर्ष

Which one of the following durations is the tenure of the Mayor of Municipal Corporation in Maharashtra ?

- (1) 1 year (2) 2.5 years (3) 5 years (4) 3.5 years

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

27. पंचायत समिती पातळीवर प्रशासकीय नेतृत्व कोण करतो ?

- (1) गट विकास अधिकारी (2) पंचायत समिती सभापती
(3) पंचायत समिती उप-सभापती (4) जिल्हाधिकारी

Who performs the administrative leadership at Panchayat Samiti level ?

- (1) Block Development Officer (2) President of Panchayat Samiti
(3) Vice-President of Panchayat Samiti (4) District Collector

28. महाराष्ट्रात एका वित्तीय वर्षात ग्रामसभेच्या किमान किती बैठका घेणे बंधनकारक आहे ?

- (1) 4 (2) 5 (3) 6 (4) 2

Minimum how many meetings of Gram Sabha must be held in a Financial Year in Maharashtra ?

- (1) 4 (2) 5 (3) 6 (4) 2

29. महाराष्ट्रात जिल्हा परिषदेचे सचिव कोण असतात ?

- (1) जिल्हा परिषदेचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी
(2) जिल्हा परिषदेचे उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी
(3) सार्वजनिक बांधकाम खात्याचे मुख्य कार्यकारी अभियंता
(4) जिल्हाधिकारी

Who is the Secretary of Zilla Parishad in Maharashtra ?

- (1) Chief Executive Officer of Zilla Parishad
(2) Deputy Chief Executive Officer of Zilla Parishad
(3) Chief Executive Engineer of PWD
(4) District Collector

30. खालीलपैकी कोणते विधान ग्रामसभेला लागू होत नाही ?

- (1) गावातील सर्व प्रौढ नागरिक ग्रामसभेचे सदस्य असतात.
(2) ग्रामसभेच्या बैठकीचे अध्यक्षस्थान सरपंच भूषवितात.
(3) सरपंचांच्या अनुपस्थितीत उपसरपंच अध्यक्षस्थान भूषवितात.
(4) सरपंच व उपसरपंचांच्या अनुपस्थितीत ग्राम सेवक ग्रामसभेचे अध्यक्षस्थान भूषवितात.

Which of the following sentences is **not** applicable to Gram Sabha ?

- (1) Gram Sabha is constituted of all adult members of the village.
(2) Sarpanch chairs the meeting of the Gram Sabha.
(3) In the absence of Sarpanch, Deputy Sarpanch chairs the meeting of the Gram Sabha.
(4) In the absence of both Sarpanch and Deputy Sarpanch, the Gram Sabha meeting is chaired by the Gram Sevak.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

31. खालीलपैकी कोणत्या दिव्याची कार्यक्षमता जास्त आहे ?

(1) बल्ब	(2) ट्युबलाईट
(3) सोडियम व्हेपर लॅम्प	(4) यापैकी कोणतेही नाही

Which one of the following lamps has maximum efficiency ?

(1) Bulb	(2) Tubelight
(3) Sodium Vapour Lamp	(4) None of these

32. चंद्र क्षितीजाजवळ असताना मोठा दिसतो. याचे कारण म्हणजे

(1) दृष्टीभ्रम	(2) वातावरणीय अपवर्तन
(3) प्रकाशाचे विकिरण	(4) प्रकाशाचे अपस्करण

When the Moon is near the horizon, it appears big. This is due to

(1) Optical illusion	(2) Atmospheric refraction
(3) Scattering of light	(4) Dispersion of light

33. खाण्याच्या सोड्याचे शास्त्रीय नाव

(1) सोडियम बायकार्बोनेट	(2) सोडियम कार्बोनेट
(3) कैल्शियम कार्बोनेट	(4) कैल्शियम क्लोराइड

Baking Soda is known as

(1) Sodium bicarbonate	(2) Sodium carbonate
(3) Calcium carbonate	(4) Calcium chloride

34. पहिली औद्योगिक क्रांती म्हणजे भारतातील कुठल्या प्राचीन उद्योगाचे ग्रेट ब्रिटनकडे स्थलांतर ?

(1) कापड उद्योग	(2) धातू उद्योग
(3) जहाज उद्योग	(4) यापैकी कोणतेही नाही

One of the earliest industries which in the first industrial revolution relocated from India to Great Britain is

(1) Textile	(2) Metallurgical
(3) Shipping	(4) None of these

35. भारत सरकारने एप्रिल 1999 मध्ये 'मुक्त आकाश नीती' कोणत्या उद्देशाने अवलंबिली ?

(1) हवाईमाल वाहतुक	(2) द्विपक्षी विमान सेवा
(3) हवेतील उड्डयन कलेचा विकास	(4) विमान उड्डयन विकासासाठी

For what purpose did the Indian Government introduce in April 1999 the 'Open Sky Policy' ?

(1) Cargo transport	(2) Bilateral Air Service
(3) Aircraft development	(4) Development of air-worthiness

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

36. उर्जा समस्या सोडविण्यासाठी वापरणाऱ्या अणुशक्ती रिअॅक्टर मध्ये कोणत्या पदार्थाचे आण्विक विभाजन केल्या जाते ?

- (1) यूरेनियम²³⁵ (2) यूरेनियम²³⁸ (3) थोरियम²³² (4) रेडीअम²²⁶

To solve the problem of electricity, nuclear process occurs in nuclear power reactor by fission of which material ?

- (1) U²³⁵ (2) U²³⁸ (3) Th²³² (4) Ra²²⁶

37. जोड्या जुळवा :

a. ई-पत्र	i. पदार्थ तंत्रज्ञान
b. आभासी अभ्यासवर्ग	ii. जैव तंत्रज्ञान
c. जनुकीय अभियांत्रिकी	iii. संगणक तंत्रज्ञान
d. स्वयंचलित चलन वितरण सेवा	iv. संचारण तंत्रज्ञान
- (1) a-iv, b-iii, c-ii, d-i (2) a-iii, b-iv, c-i, d-ii
(3) a-i, b-iv, c-iii, d-ii (4) a-ii, b-i, c-iv, d-iii

Match the pairs :

a. E-mail	i. Materials Technology
b. Virtual classroom	ii. Biotechnology
c. Genetic Engineering	iii. Computer Technology
d. ATM	iv. Communication Technology
- (1) a-iv, b-iii, c-ii, d-i (2) a-iii, b-iv, c-i, d-ii
(3) a-i, b-iv, c-iii, d-ii (4) a-ii, b-i, c-iv, d-iii

38. मृगजळ _____ मुळे तयार होते.

- (1) जमिनीवरची उष्णता व प्रकाशाचे अपवर्तन (2) प्रकाशाचे परावर्तन
(3) प्रकाशाचे अपवर्तन (4) प्रकाशाचे विवर्तन

Mirage is formed due to _____ :

- (1) Terrestrial heating and refraction of light (2) Reflection of light
(3) Refraction of light (4) Diffraction of light

39. आधुनिक तंत्रज्ञानाचा विकास हा दिवसेंदिवस खालील गोष्टींवर अवलंबून आहे

- (1) विविध क्षेत्रातील संशोधन
(2) एकाच क्षेत्रातील संशोधन
(3) प्राचिन ज्ञान
(4) यापैकी कोणतेही नाही

Modern technological development is increasingly becoming dependent on

- (1) Research inputs from large number of disciplines
(2) Research inputs from single discipline
(3) Ancient knowledge
(4) None of these

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

40. प्रगत देश व भारत यांच्यामधील दरी कमी होण्याकरीता

- (1) अकुशल मनुष्यबळ
- (2) भरपुर मनुष्यबळ व संस्थिक श्रोत
- (3) कमी दर्जाच्या मुलभूत सोयी सुविधा
- (4) यापैकी कोणतेही नाही

The gap between developed countries and India is reduced by

- (1) Unskilled manpower
- (2) Tremendous manpower and institutional resources
- (3) Poor infrastructure
- (4) None of these

41. खालील निर्देशीत ऐकण्याच्या प्रमाणानुसार नागरीकांची ऐकण्याची क्षमता, ऐकण्यात बिघाड न होता किती आहे ?

- (1) 110 dB
- (2) 85 dB
- (3) 95 dB
- (4) 100 dB

From the following, state the value of loudness, where a person can tolerate the exposure without any damage to hearing.

- (1) 110 dB
- (2) 85 dB
- (3) 95 dB
- (4) 100 dB

42. क्ष-किरणे जास्त प्रमाणात शरीरावर पडल्यामुळे काय परिणाम होतो ?

- (1) रक्तक्षय होतो
- (2) उत्पादन क्षमता कमी होते
- (3) आंतर रक्तस्राव होतो
- (4) मानसिक दुर्बल्य येते

Out of the following, which is the effect of a lethal dose exposure of X-rays to the body ?

- (1) Anaemia
- (2) Reduced fertility
- (3) Internal haemorrhage
- (4) Mental retardation

43. धातूंच्या संदर्भातील कोणते विधान बरोबर **नाही** ?

- (1) धातू सुवाहक असतात.
- (2) धातूंचा पृष्ठभाग चकचकीत असतो.
- (3) धातू वर्धनीय व तंतुक्षम असतात.
- (4) धातूमधून विद्युत्-चुंबकीय लहरी प्रवाहीत होतात.

Which statement regarding metals is **not** correct ?

- (1) Metals are good conductors.
- (2) Metals have shining surface.
- (3) Metals are malleable and ductile.
- (4) Metals transmit electromagnetic waves.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

44. खालीलपैकी कोणत्या वायुमुळे पृथ्वीचे वातावरण उबदार आहे ?

- (1) ओझोन (2) प्राणवायु (3) कर्बाम्ल वायु (4) हवा

Earth is warm due to the presence of the following.

- (1) Ozone (2) Oxygen (3) Carbon dioxide (4) Air

45. पर्यावरण दुषित करण्याचे आपले प्रमाण हे

- (1) पृथ्वीच्या नैसर्गिक प्रदुषण शोषण क्षमतेपेक्षा कमी आहे
 (2) पृथ्वीच्या नैसर्गिक प्रदुषण शोषण क्षमतेपेक्षा ज्यास्त आहे
 (3) पृथ्वीच्या नैसर्गिक प्रदुषण शोषण क्षमते इतके आहे
 (4) यापैकी कोणतेही नाही

We are polluting the environment at a rate

- (1) less than the Earth's natural ability to absorb pollution
 (2) greater than the Earth's natural ability to absorb pollution
 (3) equal to the Earth's natural ability to absorb pollution
 (4) None of these

46. ग्रामिण विभागातील विद्यार्थी बेरोजगार रहाण्यामागील मुख्य कारण म्हणजे

- (1) तांत्रिक शिक्षण घेण्याबाबत असलेली उदासीनता
 (2) तांत्रिक शिक्षण घेणे
 (3) पदवी व पदव्युत्तर शिक्षण घेणे
 (4) यापैकी कोणतेही नाही

Students from rural areas are unable to secure employment because

- (1) of lack of awareness towards technical education
 (2) they get technical education
 (3) they attend graduation and post-graduation courses
 (4) None of these

47. विजेची वाढती मागणी पूर्ण करण्याकरीता 'इंदिरा गांधी अणूसंशोधन केंद्राने' खालीलपैकी काय तयार आणि विकसित केला ?

- (1) दाबीत गुरुजल रिएक्टर
 (2) गुरुजल रिएक्टर
 (3) तरल सोडीअम द्वारा थंड केलेले फास्ट ब्रीडर रिएक्टर
 (4) थोरिअम आधारीत रिएक्टर

Which of the following has been developed and designed by 'Indira Gandhi Centre for Atomic Research (IGCAR)' to meet the growing demand for electricity ?

- (1) Pressurised heavy water reactor
 (2) Heavy water reactor
 (3) Liquid sodium cooled fast breeder reactor
 (4) Thorium based reactor

48. आधुनिक 'वैज्ञानिक आणि प्रौद्योगिकी' मूळे यू.एस.ए. मध्ये 1932 साली कोणता पहिला कृत्रीम रबर तयार केला गेला ?

(1) निओप्रीन	(2) ब्यूना रबर
(3) गड्डा परचा	(4) कॅआऊटचौउक

With modern 'Engineering and Technology', which is the first synthetic rubber synthesized in U.S.A. in 1932 ?

(1) Neoprene	(2) Buna rubber
(3) Gutta percha	(4) Caoutchouc

49. कर्बाचे कोणते अपररूप कर्तन व वेधन साठी वापरतात ?

(1) हिरा	(2) ग्राफाईट
(3) सक्रीय कर्ब	(4) काळे कर्ब

Which allotrope of carbon is used for cutting and drilling ?

(1) Diamond	(2) Graphite
(3) Activated carbon	(4) Carbon black

50. खालीलपैकी कोणत्या रोगाचे लसीकरण उपलब्ध नाही ?

(1) क्षयरोग	(2) विषम ज्वर
(3) हिवताप	(4) यकृतदाह-ब

Vaccination is available against all of the following diseases *except*

(1) Tuberculosis	(2) Typhoid fever
(3) Malaria	(4) Hepatitis-B

51. दशमान पद्धतीचा आधार कोणता आहे ?

(1) 2	(2) 16	(3) 10	(4) 8

What is the base of decimal system ?

(1) 2	(2) 16	(3) 10	(4) 8

52. शल्यविशादर गुंतागूतीच्या शस्त्र क्रिया हाताने न करता संगणकाच्या साहायाने शस्त्र क्रियेचे आयुधे नियंत्रित करतात त्यास

(1) यंत्रमानव	(2) संगणकिय गुन्हे अन्वेशन
(3) प्रतिकृती निर्माण करणे	(4) अंदाज वर्तवणे

Surgeons perform delicate operations by manipulating devices through computers instead of manually. This technology is known as

(1) Robotics	(2) Computer forensics
(3) Simulation	(4) Forecasting

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

53. देशाच्या विकासाचे प्रमाण काय आहे ?

- (1) शहरीकरण (2) शैक्षणिक विकास
(3) औद्योगिक विकास (4) रोजगार विकास

What is the measure of progress of a country ?

- (1) Urbanization (2) Educational development
(3) Industrial development (4) Employment development

54. शितगृह आणि शुद्ध हवा पूरक यंत्रणेत उपयोगात येणारा कोणता रसायन वातावरणातील ओझोन थराच्या क्षयाकरीता जबाबदार आहे ?

- (1) फ्रिऑन (2) हायड्रोफ्ल्यूरोकार्बन
(3) क्लोरोफ्ल्यूरोकार्बन (4) सल्फर डायऑक्साईड (SO₂)

Which chemical used in refrigeration and air-conditioning system is responsible for destruction of ozone layer in the atmosphere ?

- (1) Freon (2) Hydrofluorocarbon
(3) Chlorofluorocarbon (4) Sulphur dioxide (SO₂)

55. 'अबिंदुकता' हा दृष्टीदोष कोणत्या भिंगाने नाहीसा करता येतो ?

- (1) चिक्कृती भिंग (2) अंतेर्गोल भिंग
(3) बहिर्गोल भिंग (4) द्विनाभिक भिंग

Which one of the following lenses should be used to correct the defect of 'astigmatism' ?

- (1) Cylindrical lens (2) Concave lens
(3) Convex lens (4) Bifocal lens

56. हिऱ्याच्या संरचनेमध्ये कार्बन चे अणु कोणत्या पद्धतीने आयोजित असतात ?

- (1) टेट्राहेड्रली (2) एक्झागोनली
(3) ऑक्टाहेड्रली (4) ट्रायगोनली

in the structure of diamond, carbon atoms are arranged

- (1) Tetrahedrally (2) Hexagonally
(3) Octahedrally (4) Trigonally

57. माणसामध्ये कोणत्या ग्रुपचे रक्त असले पाहिजे की जो कोणत्याही गटाचे रक्त स्विकारू शकेल ?

- (1) (A)⁺ (2) (B)⁺ (3) (O)⁺ (4) (AB)⁺

A person having which of the following blood groups can receive blood of any group ?

- (1) (A)⁺ (2) (B)⁺ (3) (O)⁺ (4) (AB)⁺

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

58. लेसर (LASER) या शब्दाची संक्षिप्त सज्ञा सांगा ?

- (1) लाईट अॅम्पलिफीकेशन बाय इमिशन ऑफ रेडिअेशन
- (2) लाईट अॅम्पलिफीकेशन बाय स्टिम्युलेटेड इमिशन ऑफ रेडिअेशन
- (3) मायक्रोवेव्ह अॅम्पलिफीकेशन बाय स्टिम्युलेटेड इमिशन ऑफ रेडिअेशन
- (4) लाईट इमिशन बाय रेडिअेशन

What is meant by LASER ?

- (1) Light amplification by emission of radiation
- (2) Light amplification by stimulated emission of radiation
- (3) Microwave amplification by stimulated emission of radiation
- (4) Light emission by radiation

59. खालीलपैकी कोणाचे उपउत्पादन म्हणून विटामिन बी₁₂ चे उत्पादन केले जाऊ शकते ?

- (1) स्ट्रेप्टोमायसिन
- (2) टेट्रामायसिन
- (3) ट्रायकोमायसिन
- (4) निओमायसिन

Vitamin B₁₂ can be produced as a by-product of which one of the following ?

- (1) Streptomycin
- (2) Tetramycin
- (3) Trichomycin
- (4) Neomycin

60. खालीलपैकी कोणता उपकरण 'परस्पर सामान्य अनुमान' तत्वावर कार्य करतो ?

- (1) प्रकाश नलिका
- (2) ट्रांसफार्मर
- (3) फोटो डायोड
- (4) एल.ई.डी.

Which one of the following common devices works on the basis of the principle of mutual induction ?

- (1) Tubelight
- (2) Transformer
- (3) Photo diode
- (4) LED

61. चलनाच्या अवमुल्यनामुळे

- (1) आयात वाढते
- (2) निर्यात वाढते
- (3) बेरोजगारी वाढते
- (4) दोन राष्ट्रांमधील विश्वास वाढतो

Due to devaluation of currency

- (1) Import increases
- (2) Export increases
- (3) Unemployment increases
- (4) Good relationship between two nations develops

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

62. भारताचा व्यापारशेष सतत प्रतिकूल असण्याचे कारण म्हणजे

(1) निर्यात वाढ	(2) आयातीत वाढ
(3) आयातीत घट	(4) निर्यातीपेक्षा आयातीतील वाढ

India's Balance of Trade is not favourable because of

(1) Increase in export	(2) Increase in import
(3) Decrease in import	(4) More increase in import than export

63. कोणत्या वर्षी भारताची निर्यात आयातीपेक्षा जास्त होती ?

(1) 1972 - 73	(2) 1973 - 74	(3) 1969 - 70	(4) 1970 - 71

In which year was India's export greater than import ?

(1) 1972 - 73	(2) 1973 - 74	(3) 1969 - 70	(4) 1970 - 71

64. आयात-निर्यात पास-बुक योजना कोणत्या पंचवार्षिक योजनेत सुरू झाली ?

(1) पाचवी	(2) तिसरी
(3) सातवी	(4) यापैकी कोणतेही नाही

In which Five Year Plan was import-export pass-book system introduced ?

(1) Fifth	(2) Third
(3) Seventh	(4) None of these

65. 2001 - 02 चा कालावधीत भारताच्या परराष्ट्रीय व्यापारात कोणत्या गटाचा हिस्सा सर्वाधिक आहे ?

(1) पेट्रोलियम निर्यातक देश संघटन (OPEC)
(2) आर्थिक सहयोग व विकास संघटन (OECD)
(3) पूर्व युरोप
(4) विकसनशील देश

Which group had largest share of India's foreign trade during 2001 - 02 ?

(1) OPEC
(2) OECD
(3) Eastern Europe
(4) Developing countries

66. जागतिक व्यापारी संघटनाचे मुख्यालय खालीलपैकी कोठे आहे ?

(1) पॅरिस	(2) जिनेव्हा	(3) न्यू यॉर्क	(4) नवी दिल्ली

Where is the Head Office of the World Trade Organisation (WTO) out of the options given below ?

(1) Paris	(2) Geneva	(3) New York	(4) New Delhi

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

67. खालीलपैकी कोणते व्यापारी बँकेचे कार्य **नाही** ?

(1) ठेवी स्विकारणे	(2) कर्ज देणे
(3) रकमांचे स्थानांतरण	(4) पत नियंत्रण

Which one of the following is **not** a function of Commercial Banks ?

(1) Accept deposit	(2) Lending loans
(3) Transfer of money	(4) Credit control

68. दि स्टेट बँक ऑफ इंडिया खालील वर्षी अस्तीतवात आली.

(1) 1935	(2) 1949	(3) 1955	(4) 1969

The State Bank of India came into existence in the following year.

(1) 1935	(2) 1949	(3) 1955	(4) 1969

69. परकीय चलनाचा व्यवसाय करू इच्छिणाऱ्या बँकेला कोणाकडून परवाना घेणे आवश्यक आहे ?

(1) वित्त मंत्रालय	(2) आय.सी.आय.सी.आय.
(3) दि रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडिया	(4) जागतिक बँक

Who gives permission to banks for the foreign currency business ?

(1) Finance Ministry	(2) I.C.I.C.I.
(3) Reserve Bank of India	(4) World Bank

70. 1951 - 52 मध्ये एकूण ग्रामीण कर्जपुरवढ्यात संस्थात्मक साधनांचा खालील वाटा होता.

(1) 19%	(2) 7%	(3) 12%	(4) 31%

Institutional sources accounted for the following share in the total rural credit in the year 1951 - 52.

(1) 19%	(2) 7%	(3) 12%	(4) 31%

71. कोणती संस्था ग्रामीण भागातील वित्तीय गरजा भागविणारी शिखर संस्था म्हणून काम करते ?

(1) नाबार्ड	(2) रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडिया
(3) स्टेट बँक ऑफ इंडिया	(4) वरील सर्व

Which of the following institutions acts as top level for fulfilment of financial needs in rural areas ?

(1) NABARD	(2) Reserve Bank of India
(3) State Bank of India	(4) All of the above

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

72. भारतीय रिझर्व्ह बँकेने 'अग्रणी बँक योजना' खालील वर्षी सुरू केली.

- (1) 1991 (2) 1969 (3) 1949 (4) 1959

The Reserve Bank of India introduced the 'Lead Bank Scheme' in the following year.

- (1) 1991 (2) 1969 (3) 1949 (4) 1959

73. खालीलपैकी कोणत्या सरकारी क्षेत्रातील बँकेने 'ग्राम निवास' योजने अंतर्गत खेड्यातील घरांच्यासाठी पुनःश्च भर देण्याचे नियोजन केले आहे ?

- (1) आय.सी.आय.सी.आय. बँक (2) को-ऑपरेटिव्ह बँक
(3) स्टेट बँक ऑफ इंडिया (4) सेंट्रल बँक ऑफ इंडिया

Which of the following public sector banks has planned to give renewed thrust to rural housing under its 'Gram Nivas' scheme ?

- (1) I.C.I.C.I. Bank (2) Co-operative Bank
(3) State Bank of India (4) Central Bank of India

74. भारत सरकारचा आकस्मीक निधी _____ च्या अखत्यारीत असतो.

- (1) राष्ट्रपती (2) उपराष्ट्रपती
(3) पंतप्रधान (4) मंत्रीपरीषद

The Contingency Fund of India is at the disposal of the following.

- (1) President (2) Vice-President
(3) Prime Minister (4) Council of Ministers

75. केंद्र सरकार कडून घटक राज्यांना खालीलपैकी कोणत्या करातील वाटा अधिक प्रमाणात मिळतो ?

- (1) अबकारी कर (2) प्राप्ती कर
(3) संपत्ती कर (4) विक्री कर

Which of the following forms of tax does the State Government get in maximum portion from the Central Government ?

- (1) Excise duty (2) Income tax
(3) Wealth tax (4) Sales tax

76. भारतामध्ये सर्वप्रथम खालील राज्य सरकारतर्फे शुन्याधारित अर्थसंकल्प मांडला ?

- (1) महाराष्ट्र (2) पश्चिम बंगाल
(3) केरळ (4) मध्य प्रदेश

Which one of the following State Governments in India introduced zero-base-budget for the first time ?

- (1) Maharashtra (2) West Bengal
(3) Kerala (4) Madhya Pradesh

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

77. शासकीय खर्चाची तपासणी _____ या समितीकडून केली जाते.

(1) अंदाज समिती	(2) लोक लेखा समिती
(3) सार्वजनिक उपक्रम समिती	(4) मुल्यमापन समिती

Government expenditure is checked by _____ .

(1) Estimates Committee	(2) Public Audit Committee
(3) Public Programme Committee	(4) Evaluation Committee

78. एकात्मिक ग्रामीण विकास कार्यक्रम कोणी पुरस्कृत केला ?

(1) राज्य सरकार	(2) जिल्हा परिषद
(3) महानगर पालिका	(4) केंद्र सरकार

Who promotes Integrated Rural Development Programme ?

(1) State Government	(2) Zilla Parishad
(3) Municipal Corporation	(4) Central Government

79. भारत सरकारच्या अंदाजपत्रकाबाबत पुढीलपैकी कोणते विधान सत्य आहे ?

- (1) दर दोन वर्षांनी संसदेत अंदाजपत्रक सादर केले जाते.
- (2) अंदाजपत्रकात वित्तीय वर्षातील सरकारच्या अंदाजे खर्च व प्राप्ती यांची संपूर्ण माहिती दिलेली असते.
- (3) अंदाजपत्रक हे नेहमी वाढव्याचे अंदाजपत्रक असते.
- (4) अंदाजपत्रकात सरकारच्या मागील वर्षातील खर्च व प्राप्ती यांची माहिती दिलेली असते.

Which of the following statements is true for the budget of the Government of India ?

- (1) The budget is presented in the Parliament after every two years.
- (2) The budget gives complete picture of the estimated receipts and expenditure of the government.
- (3) The budget is always a surplus budget.
- (4) The budget gives the picture of the receipts and expenditure of the government of the previous year.

80. सार्वजनिक लेखा-समिती त्यांचा अहवाल खालील सभेला सादर करते.

(1) संसद	(2) राष्ट्रपती
(3) पंतप्रधान	(4) वित्त-मंत्री

The Public Accounts Committee submits its report to the following authority.

(1) Parliament	(2) President
(3) Prime Minister	(4) Finance Minister

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

81. सध्या भारतामध्ये कोणती पंचवार्षिक योजना सुरू आहे ?

- (1) नववी (2) दहावी (3) अकरावी (4) बारावी

At present which of India's Five Year Plans is in existence ?

- (1) Ninth (2) Tenth (3) Eleventh (4) Twelfth

82. भारताच्या एकूण उत्पन्नात शेती उत्पन्नाचे प्रमाण

- (1) वाढत आहे (2) घटत आहे
(3) समान आहे (4) यापैकी कोणतेही नाही

In India's total income the proportion of agricultural income is

- (1) Increasing (2) Decreasing
(3) Equal (4) None of these

83. पाचव्या पंचवार्षिक योजनेचा परवलीचा शब्द कोणता होता ?

- (1) जलद प्रगती (2) अधिक रोजगारी
(3) उत्पन्नाचे समवाटप (4) गरिबी हटाव

What was the keyword of the Fifth Five Year Plan ?

- (1) Speedy progress (2) More employment
(3) Equal distribution of income (4) Removal of poverty

84. महाराष्ट्रात जिल्हा स्तरावरील नियोजनाची सुरुवात खालील वर्षी झाली.

- (1) 1970 (2) 1954 (3) 1974 (4) 1951

District Level Planning started in Maharashtra from the following year.

- (1) 1970 (2) 1954 (3) 1974 (4) 1951

85. दहाव्या पंचवार्षिक योजनेत संसाधनांच्या वितरणात ज्या तीन क्षेत्रांना प्राधान्य दिले. ते म्हणजे _____.

- (अ) शेती व ग्रामीण विकास (ब) वाहतुक व दळणवळण
(क) उर्जा (ड) सामाजिक सेवा

- (1) अ, ब, क (2) ब, क, ड (3) अ, क, ड (4) ब, अ, ड

In the resource allocation of Tenth Five Year Plan high priority has been given to three areas. These are _____.

- (a) Agriculture and Rural Development (b) Transport and Communications
(c) Energy (d) Social Services

- (1) a, b, c (2) b, c, d (3) a, c, d (4) b, a, d

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

86. कोणत्या कारणामुळे किंमती वाढतात ?

(1) अप्रत्यक्ष कर	(2) प्रत्यक्ष कर
(3) अप्रत्यक्ष व प्रत्यक्ष कर	(4) वरीलपैकी नाही

By which reason do prices increase ?

(1) Indirect tax	(2) Direct tax
(3) Indirect & direct tax	(4) None of these

87. खालीलपैकी किंमतवाढीस कोणते एक कारण **नाही** ?

- (1) तुटीचा अर्थभरणा
- (2) लोकसंख्या वाढ
- (3) बेरोजगारीत वाढ
- (4) प्रशासकीय खर्चात वाढ

Which one of the following reasons does **not** apply to the price-rise ?

- (1) Deficit financing
- (2) Increase in population
- (3) Increasing unemployment
- (4) Increase in administrative expenditure

88. आधारवर्षातील निर्देशांक नेहमी प्रमाण असतो.

(1) 0	(2) 10	(3) 100	(4) 1000

The index number in the base year is always in the following manner.

(1) 0	(2) 10	(3) 100	(4) 1000

89. भाववाढ नियंत्रित करण्यासाठी कोण कार्य करते ?

(1) रिझर्व्ह बँक	(2) केंद्र सरकार
(3) कृषी मंत्रालय	(4) भाववाढ नियंत्रण मंडळ

Who works as a controller of prices ?

(1) Reserve Bank	(2) Central Government
(3) Agricultural Ministry	(4) Price Control Board

90. किंमत वाढीचे नियंत्रण करणे हे कोणत्या पंचवार्षिक योजने मध्ये प्रथमच जाहीर केले गेलेले उद्दिष्ट होते ?

(1) सातव्या	(2) नवव्या	(3) दुसऱ्या	(4) पहिल्या

Which Five Year Plan for the first time had declared the objective to combat inflationary pressure ?

(1) Seventh	(2) Ninth	(3) Second	(4) First

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

91. खालीलपैकी हरभरऱ्याच्या कुठला वाण मर रोगास सहनशील असून उशीरा पेरणी साठी योग्य आहे ?

- (1) विजय (2) विशाल (3) विराट (4) दिग्विजय

Which of the following varieties of Gram is tolerant to wilt and suitable for late sown condition ?

- (1) Vijay (2) Vishal (3) Virat (4) Digvijay

92. भात शेतीमध्ये पाणी साचलेले असतांना चिखलणी करण्यासाठी _____ हे अवजार उपयुक्त आहे.

- (1) पलटी नांगर (2) पात्याचा नांगर (डिस्क प्लो)
(3) पडलर (4) ट्रॅम्पलर

Under water stagnated water conditions in rice fields, the suitable implement for puddling is a _____.

- (1) M.B. Plough (2) Disc Plough
(3) Puddler (4) Trampler

93. कडधान्य पिकांमध्ये, _____ उत्पादन क्षमता महाराष्ट्रात अधिक आहे.

- (1) तूरीची (2) उडदाची
(3) कुळीथाची (4) पावटयाची

Among the different pulses, productivity of _____ is more in Maharashtra.

- (1) Red gram (2) Black gram
(3) Horse gram (4) Field bean

94. सिसॅमम इंडीकम एल. [तीळ] या पिकामध्ये किसी टक्के तेलाचे प्रमाण असते ?

- (1) 30 ते 35% (2) 35 ते 38% (3) 25 ते 30% (4) 45 ते 50%

What is the oil content in *Sesamum indicum* L. ?

- (1) 30 to 35% (2) 35 to 38% (3) 25 to 30% (4) 45 to 50%

95. महाराष्ट्रात, _____ जिल्ह्यात उसाखालचे क्षेत्र सर्वाधिक आहे.

- (1) सातारा (2) सांगली (3) सोलापूर (4) कोल्हापूर

In Maharashtra, _____ district has the highest area under sugarcane.

- (1) Satara (2) Sangli (3) Solapur (4) Kolhapur

96. खरीप हंगामात ज्वारीची पेरणी उशीरा झाल्यास मुख्यत्वे करून _____ किडींचा प्रादूर्भाव जास्त होतो.

- (1) खोड माशी (2) खोड किडा (3) मिज माशी (4) पांढरी माशी

Under late sown conditions *Kharif* Jowar is more infested with _____.

- (1) Shoot fly (2) Stem borer (3) Midge fly (4) White fly

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

97. पिकास पाणी ध्यावयाचे झाल्यास खालीलपैकी कोणते यंत्र जमीनीतील पाणी मोजण्यास वापरता येईल ?

- (1) न्यूट्रॉन प्रोब (2) टेन्सियोमीटर
(3) जीप्सम ब्लॉक (4) वरील सर्व

While scheduling irrigation, which instrument can be used for measuring soil moisture content ?

- (1) Neutron probe (2) Tensiometer
(3) Gypsum block (4) All above

98. सुरू ऊस पिकास _____ हे.से.मी. पाण्याची गरज असते.

- (1) 75 (2) 175 (3) 275 (4) 375

Water requirement of *Suru* Sugarcane is _____ ha. cm.

- (1) 75 (2) 175 (3) 275 (4) 375

99. _____ विभागात सर्वाधिक निव्वळ सिंचन क्षेत्र आहे.

- (1) नाशिक (2) कोल्हापूर (3) पुणे (4) नागपूर

_____ division has the highest total net irrigated area.

- (1) Nashik (2) Kolhapur (3) Pune (4) Nagpur

100. शेत तळ्यातून होणारा पाण्याचा निचरा _____ वापरून परीणामकारकरीत्या थांबविता येतो.

- (1) वाळू (2) पोयटा (3) पी.एम.ए. (4) बंटोनाईट

Seepage control from farm pod can be controlled effectively by using _____.

- (1) Sand (2) Silt (3) P.M.A. (4) Bentonite

101. पिकाच्या चांगल्या वाढीसाठी आणि विकासासाठी माती : हवा : पाणी यांचे प्रमाण _____ असावे.

- (1) 50 : 25 : 25 (2) 40 : 20 : 40
(3) 30 : 30 : 40 (4) 30 : 40 : 30

For better growth and development of a crop the proportion of soil : air : water should be _____.

- (1) 50 : 25 : 25 (2) 40 : 20 : 40
(3) 30 : 30 : 40 (4) 30 : 40 : 30

102. महाराष्ट्र जल व सिंचन आयोगाने (1999) राज्याची कमाल सिंचन क्षमता _____ लाख हे. ठरविलेली आहे.

- (1) 100 (2) 75 (3) 105 (4) 126

The Maharashtra Irrigation and Water Commission (1999) has estimated irrigation potential of the State upto _____ lakh ha.

- (1) 100 (2) 75 (3) 105 (4) 126

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

103. शेळीमध्ये मटणाकरीता कोणती जात प्रसिद्ध आहे ?

- (1) जमनापारी (2) सानेन (3) ब्लॅक बेंगाल (4) अंगोरा

Which breed of Goat is famous for meat purpose ?

- (1) Jamnapari (2) Saanen (3) Black Bengal (4) Angora

104. _____ मुळे दुधाचा रंग पिवळसर होतो.

- (1) रिबोफ्लेविन (2) लॅक्टोज (3) नायसिन (4) कॅरोटीन

_____ is responsible for yellow colour of milk.

- (1) Riboflavin (2) Lactose (3) Niacin (4) Carotene

105. गोठीत विर्याच्या उत्पादनासाठी राज्यात _____ प्रयोगशाळा कृत्रिम रेतन कार्यक्रमांतर्गत कार्यरत आहेत.

- (1) 1 (2) 2 (3) 3 (4) 5

For production of frozen semen, there are _____ laboratories in the State under A.I. programme.

- (1) 1 (2) 2 (3) 3 (4) 5

106. जास्त साल्ट (क्षार) सहनकरण्याची शक्ती फळझाडामध्ये सर्वात जास्त _____ मध्ये आहे.

- (1) चिकू (2) पेरू
(3) खजूर (डेट पाम) (4) बोर

The high degree of salt tolerance is observed in _____ fruit tree.

- (1) Sapota (2) Guava
(3) Date palm (4) Ber

107. _____ मध्ये 'सी' जीवनसत्त्वाचे प्रमाण अधिक आहे.

- (1) आवळा (2) बोर (3) द्राक्ष (4) सिताफळ

_____ is the richest source of vitamin 'C'.

- (1) Aonla (2) Ber (3) Grape (4) Custard apple

108. बिना कोईच्या (कोय नसलेल्या) आंब्याच्या जातिचे नाव सांगा.

- (1) राजापूरी (2) माणकूर (3) सिंधू (4) रत्ना

Name the mango variety which does not have seed/stone.

- (1) Rajapuri (2) Mankur (3) Sindhu (4) Ratna

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

109. खालीलपैकी कोणत्या जातीचा आंबा निर्यात योग्य आहे ?

- (1) अल्फान्सो (हापूस) (2) पायरी
(3) तोतापूरी (4) निलम

Which of the following varieties of mango is suitable for export ?

- (1) Alphonso (2) Payari
(3) Totapuri (4) Neelam

110. महाराष्ट्रात सामाजिक वनीकरण _____ साली सुरू झाले.

- (1) 1981 (2) 1982 (3) 1983 (4) 1984

In Maharashtra, Social Forestry was started in the year _____.

- (1) 1981 (2) 1982 (3) 1983 (4) 1984

111. महाराष्ट्र राज्य वन अहवाल 2003 नुसार राज्यातील एकूण वनक्षेत्र देशाच्या एकूण वनक्षेत्राच्या _____ टक्के आहे.

- (1) 15 (2) 16 (3) 17 (4) 08

As per Maharashtra State Forest Report 2003, the total forest area of the State is _____% of the country's total forest area.

- (1) 15 (2) 16 (3) 17 (4) 08

112. पुढीलपैकी कोणता सामाजिक वनीकरणाचा घटक **नाही** ?

- (1) फार्म फॉरेस्ट्री (2) मिश्र वनीकरण
(3) वनशेती (4) शेल्टर बेल्ट्स

Which of the following is **not** a component of Social Forestry ?

- (1) Farm Forestry (2) Mixed Forestry
(3) Agro Forestry (4) Shelter Belts

113. _____ मासा सर्वसाधारणपणे तळ्याच्या तळाला रहातो.

- (1) रोहू (2) कटला (3) मृगल (4) तिलापिया

_____ fish generally stays at the bottom of the tank.

- (1) Rohu (2) Catla (3) Mrigal (4) Tilapia

114. महाराष्ट्राच्या सागरी क्षेत्राची वार्षिक मत्स्योत्पादन क्षमता _____ लाख मेट्रिक टन इतकी अंदाजित करण्यात आली आहे.

- (1) 6.3 (2) 5.2 (3) 4.1 (4) 10.2

The potential of marine fish production per year in Maharashtra has been estimated at _____ lakh M.T.

- (1) 6.3 (2) 5.2 (3) 4.1 (4) 10.2

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

115. _____ हा मासा खादाड असून तो लहान मासे व कोळंबी खाऊन जगतो.

- (1) बोंबिल (2) हैद (3) सुरमई (4) बांगडा

_____ fish is a heavy feeder and feeds on small fishes and prawns.

- (1) Bombay duck (2) Haid (3) Surmai (4) Bangada

116. राष्ट्रीय कृषि विकास योजना (RKVY) सुरू करण्यात आली, सन _____.

- (1) 2001 (2) 2003 (3) 2007 (4) 2005

Rashtriya Krishi Vikas Yojana was launched during _____.

- (1) 2001 (2) 2003 (3) 2007 (4) 2005

117. सिमांत शेतकऱ्याजवळ _____ हेक्टर पर्यंत जमिन असते.

- (1) 1 (2) 5 (3) 10 (4) 2.5

Marginal farmer has land holding upto _____ ha.

- (1) 1 (2) 5 (3) 10 (4) 2.5

118. मध्यम मुदतीचे कर्ज _____ वर्षासाठी मंजूर करण्यात येते.

- (1) 1-2 (2) 3-5 (3) 6-7 (4) 10-12

Medium term loan is sanctioned for _____ years.

- (1) 1-2 (2) 3-5 (3) 6-7 (4) 10-12

119. मालाची जास्त किंमत बाजारात मिळण्यासाठी खालीलपैकी कोणते उपाय योजावेत ?

- (1) मालाची प्रतवारी आणि चांगले पॅकींग (2) चांगल्या बाजार पेढेचा शोध
(3) मालाची चांगली पॅकींग करणे (4) यापैकी कोणतेही नाही

Which of the following measures is taken for obtaining higher prices in the market ?

- (1) Grading and good packing of produce (2) To search good market
(3) Good packing of produce (4) None of the above

120. शेतकऱ्यांना/कृषि उत्पादकांना बाजार समिती गठीत करतांना किती टक्के प्रतिनिधित्व दिले जाते ?

- (1) 20 टक्के (2) 30 टक्के (3) 50 टक्के (4) 60 टक्के

While formulating marketing committee, how much percent representation is given to farmers/agricultural producers ?

- (1) 20% (2) 30% (3) 50% (4) 60%

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

121. कोणती टेनिस खेळाडू यु.एस. ओपन वुमेन सिंगल स्पर्धेची 2008 ची विजेती ठरली ?

- (1) व्हिनस विल्यम्स (2) सेरेना विल्यम्स
(3) लॉरा रॉबसन (4) लिसा रेमंड

Who was the winner of U.S. Open (Tennis) Women Singles Championship of 2008 ?

- (1) Venus Williams (2) Serena Williams
(3) Laura Robson (4) Lisa Raymond

122. 'सार्कच्या' निर्मितीचा प्रस्ताव सर्वप्रथम पुढीलपैकी कोणत्या देशाने मांडला ?

- (1) भारत (2) नेपाळ (3) पाकिस्तान (4) बांगलादेश

Which of the following countries first presented the proposal for the formation of SAARC ?

- (1) India (2) Nepal (3) Pakistan (4) Bangladesh

123. भाऊसाहेब पडसलगीकर हे कोणत्या खेळाशी संबंधित आहेत ?

- (1) कुस्ती (2) खो खो (3) बुद्धीबळ (4) हॉकी

With which game is Bhausaheb Padsalgikar associated ?

- (1) Wrestling (2) Kho Kho (3) Chess (4) Hockey

124. भारतात किती आंतरराष्ट्रीय विमानतळे आहेत ?

- (1) 12 (2) 15
(3) 18 (4) यापैकी कोणतेही नाही

How many International Airports are there in India ?

- (1) 12 (2) 15
(3) 18 (4) None of these

125. _____ या दिवशी 'अपंग दिन' पाळला जातो.

- (1) 16 मार्च (2) 16 एप्रिल (3) 16 मे (4) 16 जून

'Handicapped Day' is observed on _____.

- (1) 16th March (2) 16th April (3) 16th May (4) 16th June

126. राज्यघटनेच्या 'मूलभूत संरचनेचा' सिद्धान्त सर्वोच्च न्यायालयाने कोणत्या खटल्यात प्रतिपादित केला ?

- (1) गोलखनाथ खटला (2) केशवनंदा भारती खटला
(3) मिनेर्व्हा मिल्स खटला (4) न्यायाधिश स्थानांतर खटला

The Supreme Court of India enunciated the doctrine of 'Basic Structure' of the Constitution in which judgement ?

- (1) Golaknath Case (2) Keshavananda Bharati Case
(3) Minerva Mills Case (4) Judges Transfer Case

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

127. 'रोमान्सिंग विथ लाईफ' या पुस्तकाचे लेखक कोण आहेत ?

- (1) शशी थरूर (2) देव आनंद
(3) मधु किश्वर (4) दिलिप कुमार

Who is the author of 'Romancing with Life' ?

- (1) Shashi Tharoor (2) Dev Anand
(3) Madhu Kishwar (4) Dilip Kumar

128. सन 2009 मध्ये झालेल्या लोकसभेच्या सार्वत्रिक निवडणूकीत किती महिला उमेदवार निवडून आल्या ?

- (1) पंचाहत्तर (2) एकोणसाठ (3) त्रेसष्ट (4) पंचावन

How many women candidates got elected in the Lok Sabha general election held in 2009 ?

- (1) Seventy Five (2) Fifty Nine (3) Sixty Three (4) Fifty Five

129. नियोजन मंडळाने 23 जाने 2003 ला पुढील दोन दशकांसाठी इंडिया व्हिजन-2020 द्वारे भारतीय अर्थव्यवस्थेच्या प्रगतीचे पुनर्मुल्यांकन केले त्याचा दस्तऐवज _____ यांनी तयार केला.

- (1) डॉ. नरेंद्र जाधव (2) डॉ. भालचंद्र मुणगेकर
(3) श्री शामप्रसाद गुप्ता (4) श्री पी. चिदंबरम

Planning Commission released India Vision - 2020 on 23 January 2003, presenting pre-assessment of progress of Indian Economy for the next two decades. This document was prepared by _____ .

- (1) Dr. Narendra Jadhav (2) Dr. Bhalchandra Munagekar
(3) Shri Shamprasad Gupta (4) Shri P. Chidambaram

130. संविधानाच्या सरनाम्यात 'धर्मनिरपेक्ष' हा शब्द कोणत्या संविधानदुरुस्तीद्वारे अंतर्भूत करण्यात आला ?

- (1) 44वी (2) 41वी (3) 76वी (4) 42वी

By which amendment has the word 'Secular' been included in the Preamble of the Constitution ?

- (1) 44th (2) 41st (3) 76th (4) 42nd

131. भारतातील पहिल्या अणुपाणबुडीचे नांव काय जी 26 जुलै 2009 ला कार्यान्वित झाली ?

- (1) आय.एन.एस. विक्रान्त (2) आय.एन.एस. अरिहंत
(3) क्विन मॅरी (4) ब्राह्मोस

What is the name of India's first Nuclear Submarine, which was launched on 26th July 2009 ?

- (1) INS VIKRANT (2) INS ARIHANT
(3) Queen Mary (4) BrahMos

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

132. सन 2009 चे आय.सी.सी. विश्व 20 : 20 सामने कोणत्या देशात होण्यात आले ?

- (1) दक्षिण ऑफ्रिका (2) भारत
(3) इंग्लंड (4) वेस्ट इंडिज

In which country was the ICC World Twenty : 20 Cricket Tournament for 2009 held ?

- (1) South Africa (2) India
(3) England (4) West Indies

133. बंगलोरच्या सात प्राध्यापक व अभियंत्यांच्या गटाने विकसित केलेल्या "साध्या व स्वस्त भ्रमण संगणकाचे" नांव काय ?

- (1) परम (2) सिम्प्युटर (3) मैकिन्टॉश (4) झेनॉन

A Bangalore based group of seven professors and engineers have developed "simple and in-expensive mobile computer". What is its name ?

- (1) Param (2) Simputer (3) Macintosh (4) Zenon

134. सन 2009 पर्यंत किती राज्य/केंद्रशासित प्रदेशांनी कुष्ठरोग निर्मूलनाचे ध्येय प्राप्त केले आहे ?

- (1) 30 (2) 32 (3) 34 (4) 35

How many States/Union Territories have achieved the goal of leprosy elimination upto the year 2009 ?

- (1) 30 (2) 32 (3) 34 (4) 35

135. 2009 चा 'महाराष्ट्र भूषण' पुरस्कार खालीलपैकी कोणत्या व्यक्तीस मिळाला ?

- (1) उपेन्द्र लिमये (2) सुलोचना
(3) संध्या (4) आशा काळे

'Maharashtra Bhushan' Award for 2009 was given to

- (1) Upendra Limaye (2) Sulochana
(3) Sandhya (4) Asha Kale

136. सध्याची महाराष्ट्र विधानसभा किती आहे ?

- (1) 10वी (2) 11वी (3) 9वी (4) 12वी

The present Vidhan Sabha (Legislative Assembly) of Maharashtra is the

- (1) 10th (2) 11th (3) 9th (4) 12th

137. श्री बराक ओबामा अमेरिकेचे _____ वे अध्यक्ष आहेत.

- (1) 45वे (2) 40वे (3) 42वे (4) 44वे

Mr. Barack Obama is the _____ President of U.S.A.

- (1) 45th (2) 40th (3) 42nd (4) 44th

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

138. जगात सर्वात जास्त कार्बन उत्सर्जन करणारी पहिल्या व दुसऱ्या क्रमांकाची राष्ट्रजोडी.

- (1) चीन व भारत (2) चीन व अमेरिका (यू.एस.ए.)
 (3) फ्रॉन्स व यूनायटेड किंगडम (4) जपान व चीन

Name the pair of countries which are the first and second most polluters regarding carbon emission.

- (1) China and India (2) China and U.S.A.
 (3) France and U.K. (4) Japan and China

139. पंकज अडवाणी हा खालीलपैकी कोणत्या खेळाशी सम्बंधित आहे ?

- (1) बिलियर्ड्स (2) टेबल टेनिस (3) बुद्धीबळ (4) बॅडमिंटन

Mr. Pankaj Advani is related to the game of _____.

- (1) Billiards (2) Table Tennis (3) Chess (4) Badminton

140. लोकमान्य टिळक राष्ट्रीय पत्रकारिता पुरस्कार (2009) यांना देण्यात आला

- (1) अरुण शौरी (2) शेखर गुप्ता
 (3) एन. राम (4) निखिल वागळे

Lokmanya Tilak Award for National Journalism (2009) was given to

- (1) Arun Shourie (2) Shekhar Gupta
 (3) N. Ram (4) Nikhil Wagale

141. छत्तीसगढी लोककला व कलाकार यांना राष्ट्रीय रंगमंचावर सादर करणारे नाट्यक्षेत्रातले प्रसिद्ध व्यक्तीमत्व कोणते ?

- (1) बादल सरकार (2) हबीब तनवीर
 (3) सत्यदेव दुबे (4) शंभू मित्रा

Name the famous drama personality who introduced folk art forms and artists from Chhattisgarh to the National Stage.

- (1) Badal Sarkar (2) Habib Tanvir
 (3) Satyadeo Dube (4) Shambhu Mitra

142. 2009 हे साल एका जगप्रसिद्ध व्यक्तीची 200वी जन्मशताब्दी म्हणून साजरे केले गेले. योग्य पर्याय निवडा.

- (1) सर आयझॅक न्यूटन (2) चार्लस डार्विन
 (3) ऑलिव्हर क्रॉमवेल (4) नेपोलियन बोनापार्ट

The year 2009 was observed as 200th birth anniversary of a world famous personality. Choose the correct option.

- (1) Sir Isaac Newton (2) Charles Darwin
 (3) Oliver Cromwell (4) Napoleon Bonaparte

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

143. वेंकटरमण रामकृष्णन यांना 2009 चे रसायनशास्त्राचे नोबेल पारितोषिक अन्य दोन शास्त्रज्ञांबरोबर मिळाले. ते शास्त्रज्ञ खालील देशांचे आहेत. योग्य पर्याय निवडा.

- (1) यू.एस.ए. - इस्रायल (2) यू.के. - जर्मनी
(3) फ्रान्स - स्पेन (4) स्वीडन - इटाली

Venkatraman Ramkrishnan shared the Nobel Prize for Chemistry (2009) with two other scientists. They are from _____. Choose the correct pair.

- (1) U.S.A. - Israel (2) U.K. - Germany
(3) France - Spain (4) Sweden - Italy

144. राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी कायदा कधी अंमलात आला ?

- (1) फेब्रुवारी 2006 (2) मार्च 2007 (3) एप्रिल 2008 (4) फेब्रुवारी 2005

When did the National Rural Employment Guarantee Act come into force ?

- (1) February 2006 (2) March 2007 (3) April 2008 (4) February 2005

145. भारतीय लोकसभेच्या पहिल्या महिला अध्यक्ष कोण झाल्यात ?

- (1) श्रीमती मीरा कुमार (2) श्रीमती सुषमा स्वराज
(3) श्रीमती प्रभा राव (4) श्रीमती शिला दिक्षित

Who became the first woman Speaker of the Lok Sabha of India ?

- (1) Smt. Meira Kumar (2) Smt. Sushma Swaraj
(3) Smt. Prabha Rao (4) Smt. Sheila Dixit

146. भारताने नालंदा, बिहार मधील दारूगोळा उत्पादन पुनरुज्जीवनासाठी कोणत्या देशा सोबत करार केला ?

- (1) यू.एस.ए. (2) कुवैत (3) इस्रायल (4) रशिया

With which country did India sign a deal to revive ammunition production in Nalanda, Bihar ?

- (1) U.S.A. (2) Kuwait (3) Israel (4) Russia

147. फिफा (FIFA) _____ या क्षेत्राशी सम्बंधित आहे.

- (1) बँकिंग (2) माहिती तंत्रज्ञान
(3) खेळ (4) समाज सेवा

FIFA is related to the field of _____.

- (1) Banking (2) Information Technology
(3) Sports (4) Social Service

148. सन 2008 मध्ये 'भारत रत्न' पुरस्काराने कोणास सन्मानित करण्यात आले ?

- (1) पं. रवि शंकर (2) पं. भिमसेन जोशी
(3) उस्ताद झाकिर हुसैन (4) सचिन तेंडूलकर

Who was honoured with 'Bharat Ratna' Award in 2008 ?

- (1) Pt. Ravi Shankar (2) Pt. Bhimsen Joshi
(3) Ustad Zakir Hussain (4) Sachin Tendulkar

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

149. सन 2009 मध्ये 18वा आंतरराष्ट्रीय अभियांत्रिकी व तंत्रशास्त्र यात्रा कोणत्या शहरात भरविण्यात आली ?
 (1) बेंगलुरू (2) पुणे (3) त्रिवेंद्रम (4) कोलकाता
 Where was the 18th International Engineering and Technology Fair held in 2009 ?
 (1) Bengaluru (2) Pune (3) Trivandrum (4) Kolkata

150. कोणत्या संघटनेने स्वाईन फ्ल्यु – 2009 H1N1 इन्फ्ल्युएन्झाला जगभर पसरलेला साथीचा रोग म्हणून घोषित केले ?
 (1) जागतिक आरोग्य संघटना (2) आंतरराष्ट्रीय आरोग्य संघटना
 (3) भारतीय वैद्यकीय परिषद (4) पॅन-अमेरिकन आरोग्य संघटना
 Which organization has declared Swine Flu – 2009 H1N1 Influenza – as a global pandemic ?
 (1) World Health Organization (2) International Health Organization
 (3) Medical Council of India (4) Pan American Health Organization

151. एका सांकेतिक भाषेत 573 चा अर्थ 'bring cold water' असा होतो. 342 चा अर्थ 'water is good' असा होतो व 'bright good boy' यासाठी 126 असा संकेत वापरतात तर, 'boy is bright' साठी खालीलपैकी कोणते संकेत येतील ?
 (1) 671 (2) 475 (3) 641 (4) 376
 In coding language 573 means 'bring cold water', 342 means 'water is good' and 126 means 'bright good boy', then which number will be used for 'boy is bright' ?
 (1) 671 (2) 475 (3) 641 (4) 376

152. प्रश्न चिह्नाच्या (?) जागेसाठी अचूक पर्याय शोधा.

$$8 : 32 :: 12 : ?$$

- (1) 44 (2) 58 (3) 72 (4) 71

Select correct option for '?'

$$8 : 32 :: 12 : ?$$

- (1) 44 (2) 58 (3) 72 (4) 71

153. जर PUBLIC लिहितांना OLIBUP असे लिहित असू तर SERVICE कसे लिहू ?

- (1) SERVICE (2) ECIVRES (3) ECVIRSE (4) SERVIRE

If PUBLIC is written as OLIBUP then SERVICE is written as

- (1) SERVICE (2) ECIVRES (3) ECVIRSE (4) SERVIRE

154. जर CAT = 24, DOG = 26, तर 'HORSE' साठी कोणता अंक असेल ?

- (1) 56 (2) 65 (3) 64 (4) 66

If CAT = 24, DOG = 26, then which number will be indicated by 'HORSE' ?

- (1) 56 (2) 65 (3) 64 (4) 66

155. एका संकेतिक भाषेत 'BRIGHTER' हा शब्द 'CSKHIUGS' असा लिहीला तर 'FIGHTER' हा शब्द कसा लिहावा ?

- (1) GKHIUGS (2) GJHIUFS (3) GJKHUIG (4) GJHIUFK

In coding language 'BRIGHTER' is written as 'CSKHIUGS', then how will the word 'FIGHTER' be written ?

- (1) GKHIUGS (2) GJHIUFS (3) GJKHUIG (4) GJHIUFK

156. खालील संकेताचा अभ्यास करून 'CONCEPT' साठी कोणते संकेत येतील ते सांगा ?

A	B	C	D	E
Δ	★	α	β	\emptyset

- (1) $\alpha \beta \emptyset \alpha \emptyset \Delta \alpha$ (2) $\alpha \emptyset \beta \alpha \emptyset \emptyset \Delta$
 (3) $\alpha \emptyset \emptyset \alpha \beta \beta \alpha$ (4) $\alpha \emptyset \beta \alpha \emptyset \Delta \emptyset$

By observing the following codes, find out which code will be used for the word 'CONCEPT' ?

A	B	C	D	E
Δ	★	α	β	\emptyset

- (1) $\alpha \beta \emptyset \alpha \emptyset \Delta \alpha$ (2) $\alpha \emptyset \beta \alpha \emptyset \emptyset \Delta$
 (3) $\alpha \emptyset \emptyset \alpha \beta \beta \alpha$ (4) $\alpha \emptyset \beta \alpha \emptyset \Delta \emptyset$

157. सहा माणसे अ, ब, क, ड, ई आणि फ के एका रांगेत उभे आहेत. क आणि ड हे जवळजवळ असून ई च्या बाजूला आहेत. ब हा अ च्या जवळ उभा आहे. अ हा फ पासून चौथा आहे. तर सगळ्यात टोकाला कोण उभे आहेत ?

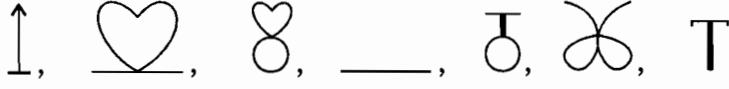
- (1) अ आणि फ (2) ब आणि ड
 (3) ब आणि फ (4) यापैकी कोणतेही नाही

Six persons A, B, C, D, E and F are standing in a row. C and D are standing close to each other alongside E. B is standing besides A only. A is fourth from F. Who is standing on the extremes ?

- (1) A and F (2) B and D
 (3) B and F (4) None of the above

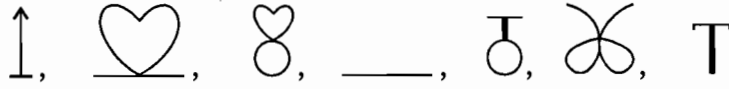
कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

158. पूढील शृंखला पूर्ण करा :

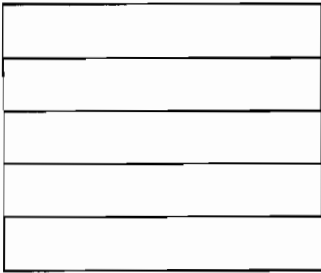
- (1) (2) (3) (4)

Complete the following series :

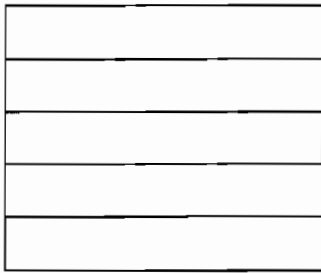
- (1) (2) (3) (4)

159. सोबतच्या आकृतीत किती आयत आहेत ?

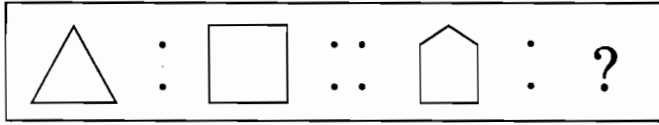
- (1) 16 (2) 14 (3) 15 (4) 13

How many rectangles are contained in the adjacent figure ?

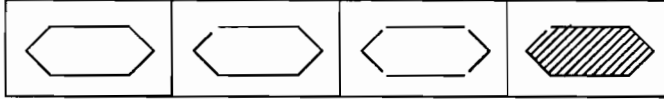

- (1) 16 (2) 14 (3) 15 (4) 13

160. प्रश्न आकृती :

उत्तर आकृती :

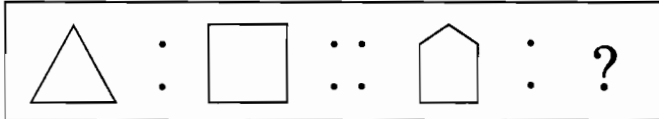
(1)

(2)

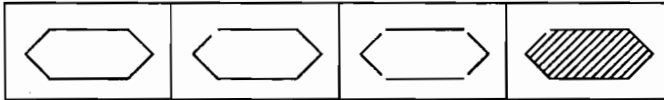
(3)

(4)

Question Figure :

Answer Figure :

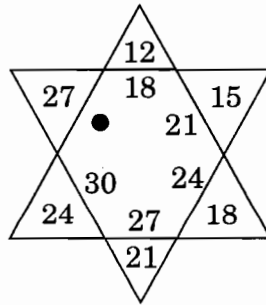
(1)

(2)

(3)

(4)

161. गोल '●' चिन्हाच्या जागी कोणता अंक येईल ?

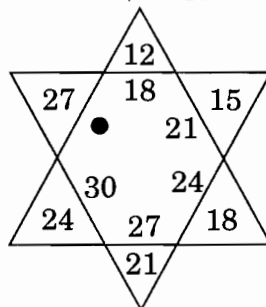
(1) 30

(2) 33

(3) 36

(4) 26

Which number will be appear at '●' ?

(1) 30

(2) 33

(3) 36

(4) 26

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

162. पूढील शृंखला पूर्ण करा :

S, M, T, W, _____, F, S.

- (1) A (2) T (3) S (4) E

Complete the following series :

S, M, T, W, _____, F, S.

- (1) A (2) T (3) S (4) E

प्रश्न क्रं. 163 ते 166 साठी :

खाली दिलेल्या संकेताचा अभ्यास करा. त्यावरून विचारलेल्या शब्दांचे सांकेतिक रूप पर्यायातून निवडा :

A B C D E
○ △ □ # ★

For Questions No. 163 to 166 :

Observe the following code carefully and select the proper option of code for given word :

A B C D E
○ △ □ # ★

163. MUTINY = ?

- (1) □○★##★ (2) □★□#△○
(3) □○★□★# (4) ○★○#△□

164. TABLE = ?

- (1) △#★△○ (2) ★○△△★
(3) ○##△★ (4) □○△□★

165. AUTOCAD = ?

- (1) ○○□□★□# (2) ○★△○□#○
(3) □★△#□○★ (4) ○○★★□○#

166. CLOTH = ?

- (1) ○△#★△ (2) □△○★#
(3) □△★★□ (4) □○★★○

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

167. जर WATCHING = 30, WORKING = 30, COMING = 10, COACHING = 10, तर MAKING = ?

- (1) 20 (2) 30 (3) 10 (4) 32

If WATCHING = 30, WORKING = 30, COMING = 10, COACHING = 10, then MAKING = ?

- (1) 20 (2) 30 (3) 10 (4) 32

168. जर SG = 12, JK = - 1 व QE = 12, तर OX = ?

- (1) 9 (2) - 9 (3) 8 (4) - 8

If SG = 12, JK = - 1 and QE = 12, then OX = ?

- (1) 9 (2) - 9 (3) 8 (4) - 8

169. जर B = 10, AC = 20, BED = 55, तर PPF = ?

- (1) 180 (2) 190 (3) 196 (4) 550

If B = 10, AC = 20, BED = 55, then PPF = ?

- (1) 180 (2) 190 (3) 196 (4) 550

170. जर STATEMENT = 384857, CEMENT = 157, GARMENT = 2467, तर 8647 = ?

- (1) STARMENT (2) TRAMENT
(3) TREATMENT (4) TRAEMENT

If STATEMENT = 384857, CEMENT = 157, GARMENT = 2467, then 8647 = ?

- (1) STARMENT (2) TRAMENT
(3) TREATMENT (4) TRAEMENT

171. जर 'MUMBAI' हा शब्द 'KCDOWO' असा लिहिता तर 'SURAT' हा शब्द कसा लिहाल ?

- (1) UBSVT (2) UWTCV (3) VCTWU (4) TVSBU

If 'MUMBAI' is written as 'KCDOWO', then how will you write 'SURAT' ?

- (1) UBSVT (2) UWTCV (3) VCTWU (4) TVSBU

172. जर A = 1, B = 2, C = 3, ... त्या प्रमाणे, तर 'GOODWILL' हा शब्द कसा लिहावा ?

- (1) 7 - 15 - 15 - 4 - 23 - 9 - 12 - 12 (2) 7 - 15 - 15 - 23 - 4 - 9 - 12 - 12
(3) 7 - 15 - 4 - 15 - 9 - 12 - 12 - 4 (4) 7 - 15 - 15 - 4 - 23 - 12 - 9 - 12

If A = 1, B = 2, C = 3, ... in this order, how will you write 'GOODWILL' ?

- (1) 7 - 15 - 15 - 4 - 23 - 9 - 12 - 12 (2) 7 - 15 - 15 - 23 - 4 - 9 - 12 - 12
(3) 7 - 15 - 4 - 15 - 9 - 12 - 12 - 4 (4) 7 - 15 - 15 - 4 - 23 - 12 - 9 - 12

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

173. खालील अक्षर मालिकेत काही अक्षरे गाळली आहेत, गाळलेले अक्षर योग्य क्रमाने असणारा पर्याय निवडा.

ZXP_XZ_XPPXZZX_PX_

- (1) ZPZP (2) PZPX (3) PZPZ (4) PZZP

Some letters are missing in a series. Select proper letters from the following options.

ZXP_XZ_XPPXZZX_PX_

- (1) ZPZP (2) PZPX (3) PZPZ (4) PZZP

174. खालील अंकमालिकेत काही अंक गाळलेले आहेत गाळलेला अंक योग्यक्रमाने असणारा पर्याय निवडा.

_101_1011_11101

- (1) 1011 (2) 1111 (3) 1010 (4) 1110

Complete the given series of numbers by choosing the correct alternative.

_101_1011_11101

- (1) 1011 (2) 1111 (3) 1010 (4) 1110

175. गाळलेले चिन्ह योग्यक्रमाने असणारा पर्याय निवडा.

○△_★□_△△★□○△△_ _

- (1) △○★□ (2) △○○□ (3) △△★□ (4) ★△□○

Select symbols from the given options to complete the series.

○△_★□_△△★□○△△_ _

- (1) △○★□ (2) △○○□ (3) △△★□ (4) ★△□○

176. खालील अंकमालिकेत काही अंक गाळलेले आहेत. गाळलेले अंक योग्य क्रमाने असणारा पर्याय निवडा.

_ _989_9_98_898

- (1) 98889 (2) 88998 (3) 98989 (4) 89898

Complete the given series of numbers by choosing the correct alternative.

_ _989_9_98_898

- (1) 98889 (2) 88998 (3) 98989 (4) 89898

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

177. विसंगत अक्षरगट ओळखा.

- (1) ZBX (2) XDV (3) VET (4) THR

Find the odd one out.

- (1) ZBX (2) XDV (3) VET (4) THR

178. विसंगत अक्षरगट ओळखा.

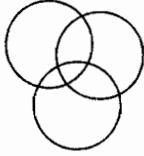
- (1) BEH (2) HKN (3) TWN (4) SPM

Find the odd one out.

- (1) BEH (2) HKN (3) TWN (4) SPM

179. संच : खेळाडू, विद्यार्थी, वादक

संच X, संच Y व संच Z हे अनुक्रमे खेळाडू, विद्यार्थी व वादकांचे तीन संच आहेत. काही खेळाडू हे विद्यार्थी आहेत व काही विद्यार्थी वादक आहेत.

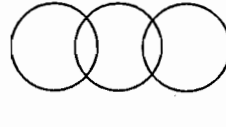
अ

ब

क

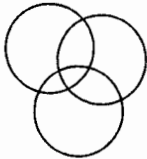
ड

दिलेल्या संचासाठी उपलब्ध पर्यायातून योग्य प्रतिनिधिक व्हेन-आकृतीची निवड करा.

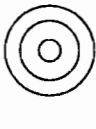
- (1) अ (2) ब (3) क (4) ड

Set : Players, Students, Musicians

Set X, Set Y and Set Z are three sets of Players, Students and Musicians respectively. Some Players are Students and some Students are Musicians.

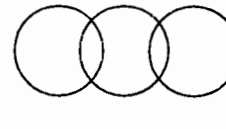
A

B

C

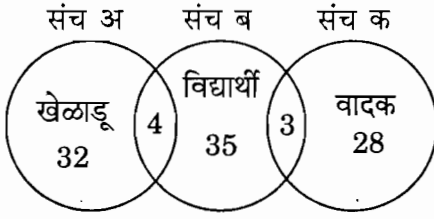
D

Select the proper Venn-diagram for the given set.

- (1) A (2) B (3) C (4) D

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

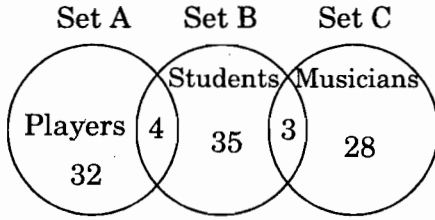
180. व्हेन-आकृतीचे निरीक्षण करून उत्तर लिहा :

वरील आकृतीवरून वादन येणारे व खेळाडू असलेले एकूण विद्यार्थी किती ?

- (1) 42 (2) 28 (3) 07 (4) 60

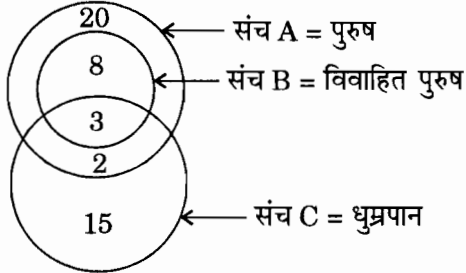
Observe the Venn-diagram and answer :

How many students are players and musicians ?

- (1) 42 (2) 28 (3) 07 (4) 60

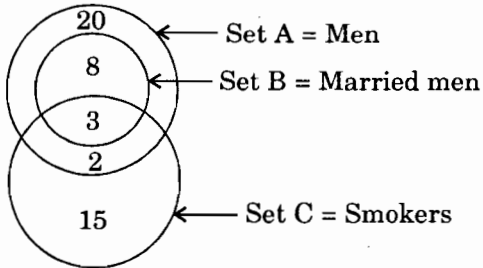
181. व्हेन-आकृतीचे निरीक्षण करून उत्तर लिहा :

एकूण पुरुषांपैकी किती पुरुष धूम्रपान करणारे आहेत ?

- (1) 20 (2) 11 (3) 05 (4) 28

Observe the Venn-diagram and answer :

How many men are smokers out of total men ?

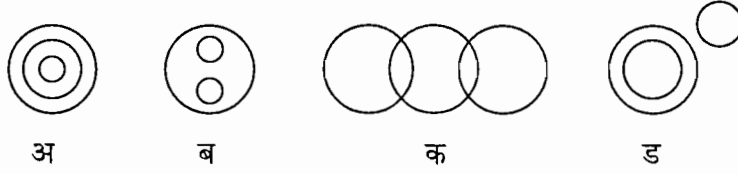
- (1) 20 (2) 11 (3) 05 (4) 28

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

182. खालील शब्दगट कोणत्या व्हेन-आकृतीशी अ, ब, क, ड संबंधित आहे ते ठरवा व त्या आकृतीचे सांकेतिक अक्षर दर्शविणारा योग्य पर्याय निवडा ?

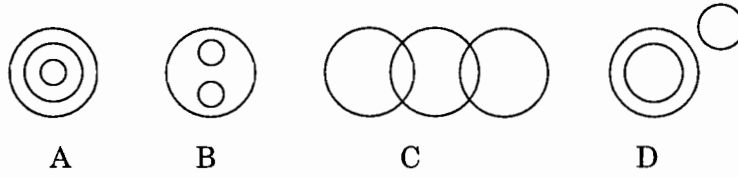
शब्दगट - कोबी, मेथी, भाजी

- (1) अ (2) ब (3) क (4) ड

The list of words given can be denoted by which Venn-diagram i.e. A, B, C, D ?

Words - Cabbage, Methi, Vegetable

- (1) A (2) B (3) C (4) D

183. संध्याकाळी 6:00 वाजता ग्रंथालयात वाचत बसलो असता माझ्या डाव्या बाजूच्या भिंतीतील खिडकीतून प्रकाश आत येत होता. जर, ग्रंथालयाचे मुख्य प्रवेशद्वार पूर्वेस असेल तर माझे तोंड कोणत्या दिशेस होते ?

- (1) उत्तर (2) दक्षिण (3) पूर्व (4) पश्चिम

In the evening at 6 o'clock when I was in the library the sunlight was coming from my left side window. If the main door of the library is on the East, then which side am I facing ?

- (1) North (2) South (3) East (4) West

184. एका मैदानात अरुण एका खांबापासून ईशान्ये कडे 9 मिटर चालत गेला-तरुण आग्नेयेकडे 12 मीटर चालत गेला. तरुण दोन मीटर परत आला तर अरुण एक मिटर परत आला. तर दोघांमध्ये किती मीटर अंतर आहे ?

- (1) 21 (2) 18 (3) 24 (4) 20

In a ground Arun walked from a pole 9 meters towards north-east and Tarun walked 12 meters towards south-west. But Tarun came back 2 meters and Arun came back one meter. How many meters are they away from each other ?

- (1) 21 (2) 18 (3) 24 (4) 20

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

प्रश्न क्र. 185 ते 186 करीता.

प्रश्नात सांगितल्या प्रमाणे चिन्हांचा बदल करुन अचूक पर्याय लिहा.

For Questions No 185 to 186.

As per the given question change the signs and select the proper option.

185. जर '-' म्हणजे '÷', '×' म्हणजे '+', '+' ऐवजी '×', '÷' ऐवजी '-' ही चिन्हे वापरली तर $20 - 4 + 3 \times 7 \div 2$ चे उत्तर काय येईल ?

- (1) 42 (2) 35 (3) 15 (4) 20

If '-' means '÷', '×' means '+', put '×' in the place of '+', put '÷' at '-'. By using these signs, what is the answer of $20 - 4 + 3 \times 7 \div 2$?

- (1) 42 (2) 35 (3) 15 (4) 20

186. जर भागिले म्हणजे '-', गुणिले म्हणजे '÷', बेरीज म्हणजे '×' व वजाबाकी म्हणजे '+' तर खालील प्रश्नाचे उत्तर काय ?

$$4 \times 2 + 3 - 4 \div 1 - 3$$

- (1) 4 (2) 12 (3) 36 (4) 18

If division means '-', multiplication means '÷', addition means '×' and subtraction means '+', then what is the answer of

$$4 \times 2 + 3 - 4 \div 1 - 3$$

- (1) 4 (2) 12 (3) 36 (4) 18

सूचना : प्रश्न क्रं. 187 ते 191 ची उत्तरे खालील माहिनी वरून द्या.

एका शाळेतील पाच विद्यार्थ्यांचा मराठी, इंग्रजी, गणित व हिन्दी या विषयांचा निकाल आला असून

A, B व D हे गणित व इंग्रजी या विषयात उत्तीर्ण आहेत.

B, E व C हे इंग्रजी व मराठी या विषयात उत्तीर्ण आहेत.

D, C व E हे हिन्दी व मराठी विषयात उत्तीर्ण आहेत.

A, D व E हे इंग्रजी व हिन्दी या विषयात उत्तीर्ण आहेत.

Information : For question No. 187 to 191.

In a school the result of five students was declared for the subjects Marathi, English, Maths and Hindi.

A, B and D passed in Maths and English.

B, E and C passed in English and Marathi.

D, C and E passed in Hindi and Marathi.

A, D and E passed in English and Hindi.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

187. खालीलपैकी कोण इंग्रजी विषयात उत्तीर्ण आहे ?

- (1) फक्त B, E, C (2) फक्त A, D, C
(3) फक्त A व D (4) सर्वजण

Who have been passed in English ?

- (1) Only B, E, C (2) Only A, D, C
(3) Only A and D (4) All

188. गणितात उत्तीर्ण विद्यार्थी कोणत्या गटाने दाखविले आहेत ?

- (1) A, B, C (2) B, C, D (3) A, B, D (4) A, E, C

Who have been passed in Maths ?

- (1) A, B, C (2) B, C, D (3) A, B, D (4) A, E, C

189. सर्व विषयात कोण उत्तीर्ण झाले आहे ?

- (1) D (2) B (3) A (4) C

Who has been passed in all subjects ?

- (1) D (2) B (3) A (4) C

190. मराठी उत्तीर्ण परंतु हिन्दीत अनुत्तीर्ण कोण आहे ?

- (1) D (2) B (3) C (4) A

Who has been passed in Marathi, but failed in Hindi ?

- (1) D (2) B (3) C (4) A

191. C व E दोघेही कोणत्या विषयात अनुत्तीर्ण आहे ?

- (1) हिन्दी (2) मराठी (3) गणित (4) इंग्रजी

C and E both have failed in which subject ?

- (1) Hindi (2) Marathi (3) Maths (4) English

192. महेशचे वय सारंगच्या वयाच्या निमपट आहे. 5 वर्षांनंतर सारंगचे वय त्याच्या वडीलांच्या तत्कालीन वयापेक्षा 25 वर्षांनी कमी असेल. त्याच्या वडीलांचे आजचे वय 55 वर्षे असेल तर महेशचे आजचे वय किती ?

- (1) 45 वर्ष (2) 30 वर्ष (3) 25 वर्ष (4) 15 वर्ष

Today's Mahesh's age is half the age of Sarang. After five years Sarang's age will be 25 years less than his father. If Sarang's father's age is 55 years as on today, then what is the current age of Mahesh ?

- (1) 45 years (2) 30 years (3) 25 years (4) 15 years

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

193. सचिनचे घडयाळ प्रत्येक तासाला 4 सेकंद पुढे जाते. सोमवारी सकाळी 11:00 वाजता बरोबर लावलेले घडयाळ त्यानंतर येणाऱ्या शनिवारी 11.00 वाजता कोणती वेळ दाखवेल ?

- (1) 11:08 (2) 11:02 (3) 11:30 (4) 11:48

Sachin's clock goes ahead 4 seconds in every hour. Monday morning at 11:00 a.m. the clock is set at the proper time. Now what will be the time shown on Saturday morning at 11:00 a.m. ?

- (1) 11:08 (2) 11:02 (3) 11:30 (4) 11:48

194. नंतर क्रमाने येणारी आकृती ओळखा.

प्रश्न आकृती :

			×	
+		+	-	?

उत्तर आकृती :

×	÷	÷	-	÷	×	-	×
+	-	+	×	+	-	+	÷

- (1) (2) (3) (4)

Find out the next figure.

Question Figures :

			×	
+		+	-	?

Answer Figures :

×	÷	÷	-	÷	×	-	×
+	-	+	×	+	-	+	÷

- (1) (2) (3) (4)

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

195. 1 जानेवारी 2010 ला शुक्रवार दिवस होता. तर 31 जानेवारी 2012 ला कोणता दिवस येईल ?

- (1) सोमवार (2) मंगळवार (3) बुधवार (4) गुरुवार

On 1st January 2010 the day was Friday. Then what will be the day on 31st January 2012 ?

- (1) Monday (2) Tuesday (3) Wednesday (4) Thursday

196. पूढील गटातील विसंगत पर्याय ओळखा.

- (अ) भ्रमणध्वनी (क) आंतरजाल (ब) दूरध्वनी (ड) संगणक

- (1) अ (2) ब (3) क (4) ड

Find the odd man from the group.

- (A) Mobile (B) Internet (C) Telephone (D) Computer

- (1) A (2) B (3) C (4) D

197. 1500 च्या $\frac{5}{3}$ च्या $\frac{1}{5}$ किती ?

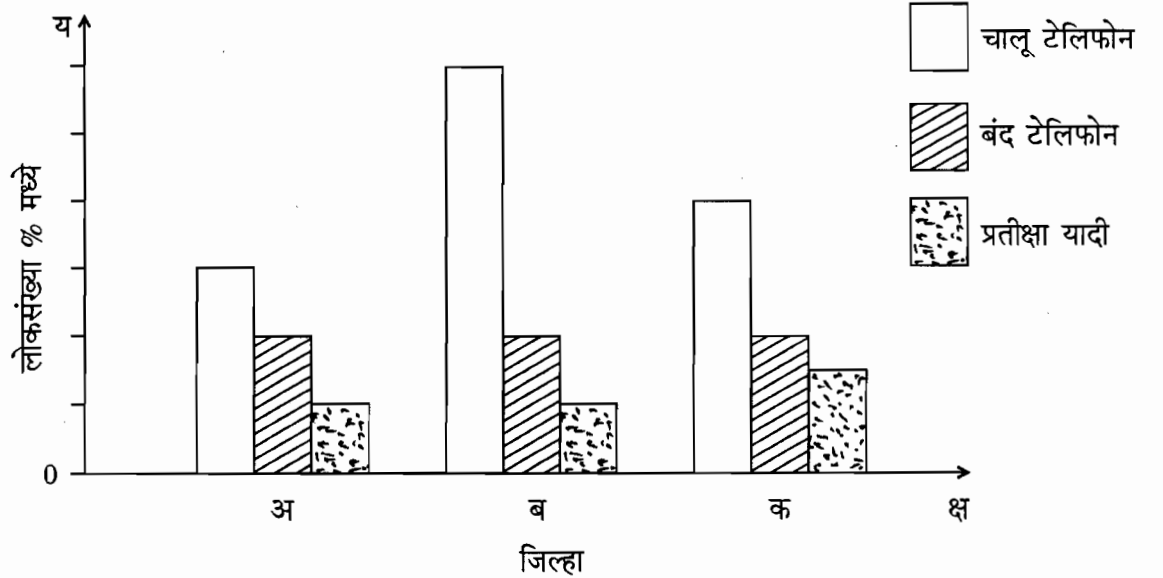
- (1) 250 (2) 260 (3) 500 (4) 550

How much is $\frac{1}{5}$ of $\frac{5}{3}$ of 1500 ?

- (1) 250 (2) 260 (3) 500 (4) 550

सूचना : दिलेल्या आलेखाच्या आधारे प्रश्न क्रं. 198, 199 आणि 200 ह्या प्रश्नांची उत्तरे द्या.

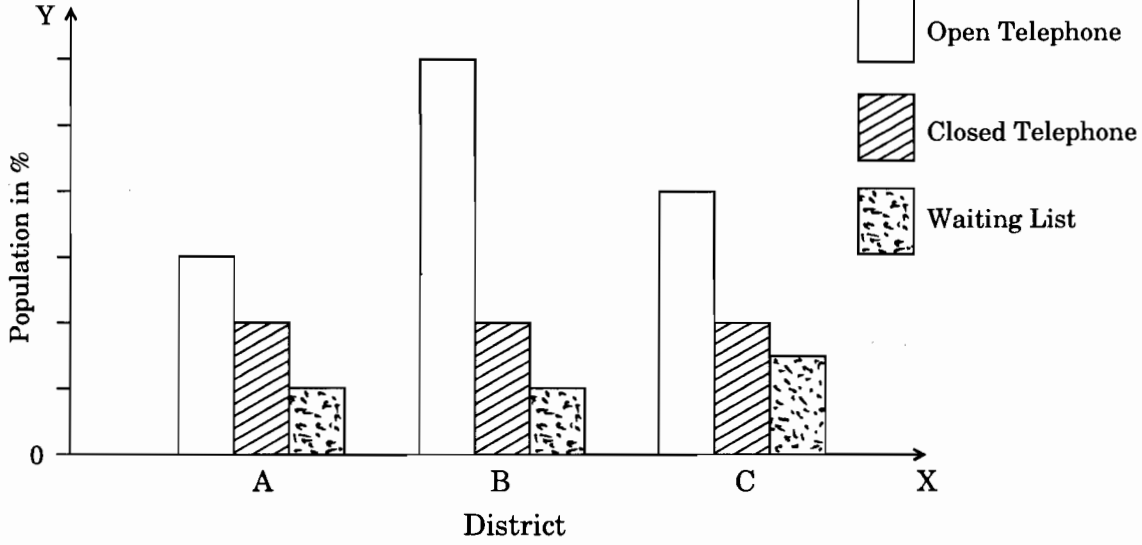
(अ, ब, क जिल्हांची सोक संख्या समान आहे)

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

Directions : Give the answer of the Questions No. 198, 199 and 200 from below graph.

(Population of the A, B and C district is same)

198. सर्वात कार्यक्षम असलेला जिल्हा कोणता ?

- (1) अ (2) ब (3) क (4) सांगता येत नाही

Which is the most working district ?

- (1) A (2) B (3) C (4) Don't know

199. जिल्हा 'अ' व जिल्हा 'ब' मध्ये चालूस्थितीत असणाऱ्या टेलिफोनचे प्रमाण काय ?

- (1) 'अ' जिल्हयातील चालू टेलिफोनचे प्रमाण 'ब' जिल्हयाच्या दुप्पट आहे.
 (2) 'अ' जिल्हयातील चालू टेलिफोनचे प्रमाण 'ब' जिल्हयाच्या निमपट आहे.
 (3) दोन्ही जिल्हयातील चालू स्थितीत असणाऱ्या टेलिफोनचे प्रमाण समान आहे.
 (4) 'अ' जिल्हयातील चालू टेलिफोनचे प्रमाण 'ब' जिल्हयातील टेलिफोनच्या तीन पटीने जास्त आहे.

What is the proportion of telephones in working condition in district 'A' and 'B' proportionately ?

- (1) Double telephones in district 'A' in working condition as compared to district 'B' proportionately.
 (2) Half telephones in district 'A' in working condition as compared to district 'B'.
 (3) Equal number of telephones in working condition in both districts.
 (4) Three times telephones in district 'A' in working condition as compared to district 'B'.

200. कोणत्या जिल्हयात प्रतीक्षा यादीतील टेलिफोनची संख्या जास्त आहे ?

- (1) अ (2) ब (3) क (4) अ आणि ब

In which district is number of telephones on waiting list highest ?

- (1) A (2) B (3) C (4) A and B

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

सूचना - (पृष्ठ 1 वरून पुढे....)

- (8) प्रश्नपुस्तिकेमध्ये विहित केलेल्या विशिष्ट जागीच कच्चे काम (रफ वर्क) करावे. प्रश्नपुस्तिकेव्यतिरिक्त उत्तरपत्रिकेवर वा इतर कागदावर कच्चे काम केल्यास ते कॉपी करण्याच्या उद्देशाने केले आहे, असे मानले जाईल व त्यानुसार उमेदवारावर शासनाने जारी केलेल्या “परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचे अधिनियम-82” यातील तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.
- (9) सदर प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपल्यानंतर उमेदवाराला ही प्रश्नपुस्तिका स्वतः बरोबर परीक्षाकक्षाबाहेर घेऊन जाण्यास परवानगी आहे. **मात्र परीक्षा कक्षाबाहेर जाण्यापूर्वी उमेदवाराने आपल्या उत्तरपत्रिकेचा भाग-1 समवेक्षकाकडे न विसरता परत करणे आवश्यक आहे.**

नमुना प्रश्न

प्रश्न क्र. 201. सतीची चाल नष्ट करण्यासाठी कोणी मूलतः प्रयत्न केले ?

(1) स्वामी दयानंद सरस्वती	(2) ईश्वरचंद विद्यासागर
(3) राजा राममोहन रॉय	(4) गोपाळकृष्ण गोखले

ह्या प्रश्नाचे योग्य उत्तर “(3) राजा राममोहन रॉय” असे आहे. त्यामुळे या प्रश्नाचे उत्तर “(3)” होईल. यास्तव **खालीलप्रमाणे** प्र.क्र. 201 समोरील उत्तर-क्रमांक “(3)” हे वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखविणे आवश्यक आहे.

प्र.क्र. 201. (1) (2) ● (4)

अशा पद्धतीने प्रस्तुत प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाचा तुमचा उत्तरक्रमांक हा तुम्हाला स्वतंत्ररीत्या पुरविलेल्या उत्तरपत्रिकेवरील त्या त्या प्रश्नक्रमांकासमोरील संबंधित वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखवावा. ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK